

Sygn. akt V CNP 27/19

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie ze skargi M. M.
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 marca 2017 r.,
sygn. akt I ACa (...)
w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej "W." w K.
o uchylenie uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 listopada 2019 r.,

1. odrzuca skargę,

2. zasądza od M. M. na rzecz Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowej "W." w K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą,

3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata K. G. kwotę 166,05 (sto sześćdziesiąt sześć 05/100) złotych (w tym VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu wywołanym skargą.

UZASADNIENIE

Powód M. M. wniósł 12 marca 2019 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 24 marca 2017 r.,

którym oddalono apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 19 lipca 2016 r. Tym ostatnim orzeczeniem oddalone zostało powództwo o uchylenie uchwały podjętej przez radę nadzorczą pozwanej spółdzielni, na podstawie której powoda wykreślono z rejestru członków pozwanej.

Powód w skardze podniósł m.in., że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych było niemożliwe, bowiem brak jest podstaw do złożenia skargi o wznowienie postępowania, a zaskarżone orzeczenie nie zostało zaskarżone skargą kasacyjną ze względu na złożenie przez poprzedniego pełnomocnika z urzędu opinii o braku podstaw do jej wniesienia oraz związane z tym przekroczenie terminu do złożenia skargi. Powód wskazał nadto, że na skutek wydania wyroku poniósł szkodę w postaci bezprawnego wykreślenia z rejestru członków spółdzielni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem przysługuje stronie od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424¹ § 1 k.p.c.). W wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie niedopuszczalne jest oparcie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia na podstawie określonej w art. 424¹ § 1 k.p.c., bowiem zmiana lub uchylenie zaskarżonego wyroku były możliwe w drodze przysługującej od tego orzeczenia skargi kasacyjnej. Do zaniechania złożenia skargi kasacyjnej doszło z przyczyn leżących po stronie poprzedniego pełnomocnika powoda z urzędu, który przedstawił opinię o braku

podstaw do jej wniesienia. Taka decyzja wyznaczonego pełnomocnika z urzędu jest równoznaczna z decyzją samej strony o niekorzystaniu z środka zaskarżenia.

W tym stanie rzeczy dopuszczalność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia mogłaby być rozważana jedynie na gruncie art. 424¹ § 2 k.p.c. Przepis ten wymaga jednak zaistnienia wyjątkowego wypadku, przy czym wyjątkowość odnosi się także do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia (por. np. post. SN z 3 marca 2016 r., II CNP 37/15; z 4 grudnia 2015 r., II CNP 31/15). Sąd Najwyższy nie dostrzega w niniejszej sprawie żadnych przesłanek przemawiających za istnieniem takiego wyjątkowego wypadku.

Podnieść należy również, że jednym z wymaganych elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest uprawdopodobnienie przez skarżącego wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Powód wskazał, że wskutek wydania zaskarżonego wyroku poniósł szkodę w postaci bezprawnego wykreślenia z rejestru członków pozwanej spółdzielni. Sam fakt wykreślenia nie stanowi jednak jeszcze szkody ani o charakterze majątkowym, ani niemajątkowym, a może dopiero stać się przyczyną szkody powstającej w jego rezultacie. Na powstanie takiej szkody skarżący jednak się nie powołuje. Z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika że na skarżącym spoczywa obowiązek wykazania rodzaju i wysokości poniesionej szkody, jak również przedstawienia stosownych dowodów pozwalających na uwiarygodnienie twierdzeń w tym zakresie. Uwzględnienie skargi ma bowiem charakter prejudykatu, który stwarza możliwość dochodzenia od Skarbu Państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przez wydanie orzeczenia niezgodnego z prawem (zob. post. SN z 29 września 2017 r., III CNP 8/17; z 21 grudnia 2016 r., II CNP 46/16; z 27 lipca 2016 r., III CNP 4/16; z 29 czerwca 2016 r., IV CNP 2/16; z 25 lutego 2016 r., IV CNP 50/15; z 28 października 2011 r., III CNP 22/11; z 19 marca 2008 r., III CNP 10/08; z 20 grudnia 2007 r., IV CNP 192/07).

Dodatkowo należy nadmienić, że ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2018 r., poz. 5 ze zm.) wprowadzono do systemu prawnego

nowy środek zaskarżenia w postaci skargi nadzwyczajnej. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że niewykazanie, iż nie było i nie jest możliwe wniesienie skargi nadzwyczajnej, powoduje odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jako niespełniającej obowiązku przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. (tak m.in. post. SN z 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121; z 27 grudnia 2018 r., V CNP 43/18 oraz V CNP 35/18; z 31 stycznia 2019 r., II CNP 65/18; z 10 stycznia 2019 r., II CNP 2/18). Powód nie wykazał, aby złożył do stosownego organu wnioski o wystąpienie ze skargą nadzwyczajną do Sądu Najwyższego, a wniosek ten nie został uwzględniony.

Z tych przyczyn odrzucono skargę na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania wywołanego skargą orzeczono na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 424¹² k.p.c. Suma zwrotu kosztów równa jest wynagrodzeniu radcy prawnego w wysokości wynikającej z § 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu wywołanym skargą przyznano na podstawie § 16 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 1 pkt 1 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714).

aj